

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
що присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету
(м. Суми, 16-17 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ОСОБЛИВОСТІ ВАСКУЛЯРИЗАЦІЇ ІНВАЗИВНОГО РАКУ НЕСПЕЦИФІЧНОГО ТИПУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ ЗА УЧАСТІ ФАКТОРУ РОСТУ СУДИН

Романюк А.М., Лундін М.С., Мірошніченко М.В., Кравцова О.І., Федоряка К.Б., Резнік А.В.

Сумський державний університет, кафедра патологічної анатомії

Однією з прогностично несприятливих особливостей неопластичного процесу є участь ракових клітин у ангиогенезі пухлинної тканини. За умови зростання неоваскуляризації спостерігається посилення доставки поживних речовин до стрімко проліферуючої тканини та збільшення можливості її поширення по організму (метастазування). У процесі пухлинної трансформації ракові клітини адаптуються до агресивних умов макроорганізму, який намагається видалити модифіковану тканину. Однією з таких адаптаційних властивостей є синтез ендогенних білків-ферментів та проангіогенних факторів росту, які покращують умови існування пухлини.

Тому, **метою** нашого дослідження стало вивчення особливостей васкуляризації пухлинної тканини та встановлення участі фактору росту судин (VEGF) у цьому процесі.

Матеріали та методи. З метою виявлення прихованого ангиогенного потенціалу пухлинної тканини нами було досліджено 30 випадків інвазивного раку неспецифічного типу (IPHT) молочної залози. Рівень васкуляризації тканини вивчали при забарвленні препаратів гематоксиліном та еозином. Рецепторний фенотип досліджували імуногістохімічним методом з виявленням рецепторів до VEGF («Thermo scientific», США). Оцінку вірогідності розбіжностей порівнюваних показників проводили з використанням t-критерію Стьюдента. Взаємозв'язок між досліджуваними показниками оцінювали згідно критерію кореляції Пірсона (r). Результати вважали статистично достовірними при ступеню вірогідності більше 95% ($p < 0,05$).

Результати дослідження. При гістологічному дослідженні встановлено відсутність судин у 11 випадках (37%) IPHT молочної залози, поодинокі-розташовані судини – у 13 зразках (43%) та у 6 випадках (20%) судини займали більше 1% площі препарату. При імуногістохімічному дослідженні виявлено, що у 70% випадків мала місце позитивна реакція щодо наявності VEGF рецепторів, у 30% вони були VEGF-негативними. Більш інтенсивне забарвлення мали ракові клітини навколо судинних утворень, що говорить про їх безпосередню участь у ангиогенезі. На препаратах виявлена позитивна реакція з боку стромального компоненту пухлини та ендотелію судин, що вказує на їх участь у пухлинному ангиогенезі. Статистично доведено зростання васкуляризації неопластичної тканини при збільшенні рівня експресії рецепторів VEGF ($r=0,67$). Виявлено тенденцію до появи віддалених метастазів за умови посилення експресії рецепторів VEGF та присутності судин у гістологічних зрізах. Наявність позитивного кореляційного зв'язку між показниками ангиогенезу ($r=0,46$ та $r=0,42$ відповідно) та ступенем злоякісності IPHT говорить про посилення кровопостачання неопластичної тканини при зниженні диференціювання пухлини.

Висновки. За умови прогресування неопластичного процесу ракові клітини починають синтезувати фактори росту судин, які призводять до посилення васкуляризації неопластичної тканини та її поширення по організму. Ступінь зазначених змін прямо пропорційна рівню дедиференціювання пухлини та рецепторному її профілю. Дослідження ендогенного фактору ангиогенезу може служити індикатором прогресування ракового процесу.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НА РАК ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Романюк А.М., Москаленко Р.А., Карпенко Л.І., Резнік А.В., Кравцова О.І., Федоряка К., Палій Т.

Сумський державний університет, кафедра патологічної анатомії

В останні роки відмічається ріст злоякісних захворювань щитоподібної залози, що зумовлює підвищений інтерес дослідників до детального вивчення цієї патології. У зв'язку з цим особливого значення набувають дослідження морфологічного профілю злоякісного процесу у щитоподібній залозі.

Метою роботи було визначення епідеміологічних та морфологічних особливостей раку щитоподібної залози у Сумській області.

Матеріали і методи. Дослідження проводилось на матеріалі, отриманому під час оперативних втручань з приводу злоякісних захворювань щитоподібної залози, які проводились на базі Сумського обласного клінічного онкологічного диспансеру (СОКОД) та Сумської обласної клінічної лікарні за період з 2004 до 2016рр. Всього було досліджено 1246 зразків паренхіми щитоподібної залози з різними формами злоякісного ушкодження. Гістологічне, імуногістохімічне дослідження проводили за стандартними методиками, які прийняті у морфологічних лабораторіях. При мікроскопічному вивченні препаратів враховували наступні характеристики раку щитоподібної залози: гістологічний тип згідно класифікації ВООЗ пухлин, наявність метастазів, присутність капсули, характер васкуляризації та перитуморозну запальну інфільтрацію імунокомпетентними клітинами.

Результати досліджень. За останній період спостереження відмічається зростання частоти злоякісних пухлинних процесів щитоподібної залози у Сумській області. Показники захворюваності на рак щитоподібної залози у Сумській області досягли рівня такої у США, де цифри знаходяться на рівні 14,9 на 100 тис. населення. В Україні цей показник коливається на рівні 6,6-6,9 на 100 тис. населення. На Сумщині спостерігається стабільна тенденція до зростання захворюваності на рак щитоподібної залози від 10,3 до 15,1 упродовж останніх років. За ступенем клітинної атипії досліджувані зразки щитоподібної залози поділені на 3 основні групи: папілярний, фолікулярний, недиференційований раки. Кожна з досліджуваних груп характеризувалася специфічними гістологічними, імуногістохімічними ознаками, які впливали на клінічний перебіг захворювання. Найбільшу питому частку (70-80%) усіх злоякісних новоутворень у щитоподібній залозі займав папілярний рак. Разом з тим, більшість таких раків характеризувалася тривалим перебігом, повільним ростом, відтермінуванням метастатичного ушкодження лімфатичних вузлів.